5 BANI EXEMPLARUL. — ANUL XXXII. — N-rul 300

6 PAGINI

VINERI 31 OCTOMBRIE 1914

ABONAMENTE
ROMÂNIA: Lei 4.65 / 9.15 / 18.— | STRĂINĂTATE: 3 luni Lei 10.- / 6 luni 20.- / Un an 40.-

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ
TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

ANUNCIURI
PAGINA III
Linia corp. 7 Bani 50
Idem pag. IV „ 40
Înmorm. şi reclame 3,50 linia
Anunţuri şeo informaţiuni
Inserţiuni după mărime
dela 60—150 lei

Redacţia şi Administraţia: — Bucureşti — 11, Brezoianu, 11

Neutralitatea Rominiei

de general CRAINICEANU

Ziarul „*L'Indépendance Roumaine*" de la 25 Oct. afirmă, că guvernul, care nu a perdut contactul cu celelalte partide politice, este în perfect acord cu aceste partide, pentru menţinerea neutralităţii.

Deşi această afirmare pare a fi în contradicţie cu atitudinea hotărîtă a partidului conservator-democrat, se pune însă întrebarea: ce mai este atunci de făcut în favoarea acţiunii, dacă cele trei partide sau cel puţin cei trei şefi ai lor sunt de acord pentru păstrarea neutralităţii?

De sigur, nimic, căci cele trei partide reprezintă ţara întreagă.

Dacă însă se mai găsesc români, cari nu aprobă neutralitatea şi cer intrarea în acţiune, nu este oare cazul ca ei, chiar dacă ar avea dreptate, să se mărginească a zice, *că ţara îşi merită partidele şi partidele îşi merită ţara?*

Vorbesc, bine înţeles, de oamenii de bună credinţă, de adevăraţii patrioţi, iar nu de indiferenţi, egoişti, speculanţi sau vânduţi intereselor străine.

Ce pot să mai facă aceşti oameni de bună credinţă?

Cel mult ei nu pot decât să lupte cu cuvântul prin presă, scrieri şi în adunări liniştite.

In lupta lor patriotică, ei vor căuta să convingă opiniunea publică de credinţa lor, că păstrarea neutralităţii ar fi moartea aspiraţiunilor ideale.

Iată tot ce pot face cetăţenii independenţi, saŭ cei în afară de disciplina de partid.

Să admitem însă, că nu toate partidele noastre politice sunt de acord cu guvernul.

Atunci două alternative: sau opoziţia va reuşi să cucerească încrederea ţării, sau guvernul va comunica opoziţiei situaţiunea şi o va convinge.

In clipele mari ale unei naţiuni, aceste alternative se rezolvesc repede şi fără zguduiri.— dacă toţi pun mai presus de toate interesele patriei.

Este o datorie supremă azi, ca într'un mod sau altul, să se adopte opiniunea majorităţii şi atunci toată lumea să sprijine, fie guvernul de azi, fie guvernul de mâine.

Cum însă o schimbare de regim în aceste momente este o imposibilitate, este evident, că a doua alternativă, sau cel mult un guvern naţional se impune.

Aşa s'aŭ petrecut lucrurile în Italia şi mai cu seamă în Bulgaria, unde găsim un admirabil exemplu de comunitate şi de patriotism.

In adevăr, capul guvernului d. Radoslavoff, a comunicat partidelor din opoziţie situaţia politică, iar acestea s'aŭ convins şi aŭ adoptat programul guvernului.

Aceasta este calea cea mai bună de urmat. In Anglia, Franţa, Germania, guvernele au vorbit direct parlamentelor şi chiar popoarelor şi au cucerit sprijinul tuturor, — până şi al socialiştilor şi anarhiştilor!

Am fost şi vom fi, — până la convingere contrară, — pentru intrarea României în acţiune, spre realizarea idealului naţional. Am credinţa, că numai prin război România va putea ajunge la acest rezultat.

Este o mare deosebire între situaţiunea Italiei şi aceea a României. Italia poate să-şi câştige revendicările ei prin neutralitate, căci deoparte Italia este o Putere mare, iar de alta, revendicările la cari aspiră sunt minime: cel mult un milion de italieni, pe lângă 36 milioane de locuitori. România însă are de câştigat aproape 4 milioane de români, pe lângă 7 milioane de locuitori, adică peste jumătate. La noi dar este vorba de un adevărat ideal, de întregirea neamului românesc, ceeace Italia a realizat deja. E o greşală deci a susţine, că interesele noastre sunt identice cu ale Italiei şi că trebue prin urmare să urmăm aceeaşi cale ca şi dânsa, afară numai de o alianţă sau alianţe posibile.

Chiar Bulgaria poate să-şi câştige revendicările ei, fără război, pe cale diplomatică, şi de aceea poate îşi prelungeşte neutralitatea. In treacăt însă, trebue să observăm, că necontenit bulgarii condiţionează neutralitatea lor prin cuvintele: „*dacă interesele Bulgariei nu vor fi atinse*". Şi cum nimeni nu-i ameninţă, aceasta poate să însemneze la nevoe: fie o acţiune în Balcani în scopul revendicărilor lor, fie o actiune contra României în scop necunoscut, fie o presiune saŭ o sperietoare.

In vederea războiului într'o direcţiune saŭ alta, România a dispus deja de un timp de trei luni pentru pregătirea *politică, diplomatică* şi *militară*.

Dacă nu azi, sigur este că mâine toate partidele politice şi toţi românii vor fi de acord, într'un suflet şi o cugetare, spre a sprijini guvernul actual saŭ guvernul naţional de acţiune.

De asemenea, pregătirea diplomatică trebue să fie deja terminată. Guvernul nostru trebue să fi stabilit deja — sau aproape — înţelegerea cu Italia, cu popoarele balcanice, saŭ cu una orî alta din cele două grupări, pe baza principiului naţionalităţilor şi a concesiunilor reciproce.

In fine, în cât priveşte pregătirea militară, ea este terminată. Un număr de 20 divizii de armată sunt gata de a intra în războiŭ, chiar într'o campanie de iarnă.

O armată de cel puţin 500 mii de oameni cu o disponibilitate de peste 350 mii şi cu perspectiva unor operaţiuni strategice foarte favorabile, poate, cred, să învingă, sau, dacă nu, să moară până la unul pentru Renaşterea Naţiunii Române.

General Crăiniceanu
28 Oct. 1914

Italia, Grecia şi Valona

Roma, 27 (sosită 28). — *Faţă de ocuparea Argirocastrului de către greci, Italia ar fi trebuit saŭ să recurgă la arme spre a alunga trupele eline, saŭ să obţie dela guvernul din Atena asigurarea formală că ocuparea aceasta are un caracter vremelnic, fără nici un gând ascuns de anexiune, şi că hotărîrile dela Londra vor fi respectate. Nici vorbă că ai fi dorit un sistem trebuia preferat, dorind Italia să păstreze bunele raporturi cu Atena şi totdeodată să nu părăsească neutralitatea sa pentru o cauză care a trecut în rândul al doilea faţă de supremele interese cari sunt astăzi în joc, în urma conflagraţiunei europene.*

In adevăr, problema Valonei înfăţişa, în ochii noştri două laturi: una de ordin politic general, referitor la deliberările de la Londra şi la alcătuirea unui Stat albaez, şi o latură specială italiană de ordin strategic. Italia a ţinut seamă de aceste două aspecte ale problemei, căpătând de la guvernul elin declaraţia cerută şi totdeodată trimeţându-şi vase de războiŭ în apele Valonei.

In afară de aceasta, Italia nu putea să privească ca o acţiune nepotrivită prezenţa autorităţilor greceşti la Argirocastro, Ţinuturile din Epirul meridional ajunseră în prada celei mai cumplite anarhii; guvernul Epirului autonom nu mai fiinţa, iar bandele de tâlhari cutreerau acele meleaguri, pustiind ţara şi îngrozind pe paşnicii locuitori. Prezenţa unui guvern civilizat ca cel grecesc va grăbi reintoarcerea ordinei şi în acest sens a început chiar un schimb de vederi între Roma şi Atena, spre a se chezăşui respectarea hunurilor şi siguranţa musulmanilor rămaşi în Epir şi spre a li se înlesni musulmanilor cari s'aŭ adăpostit la Valona reintoarcerea lor în ţară.

Ziarul „Stampa" vorbind de misiunea sanitară italiană din Valona, observă că e inevitabil ca Italia să aibă la Valona aceeaşi puteri cu cari era însuşit guvernul militar internaţional din Scutari saŭ, cel puţin puterile recunoscute ca aparţinând Comisiunei internaţionale din Valona.

După zisul ziar, Italia ar fi pus la cale această expediţiune sanitară nu pentru a împiedica contrabanda de arme pusă la cale, după cum se răspândise svonul, de Austria spre a înarma pe albanezi împotriva sârbilor, ci pentru a preîntâmpina o eventuală lovitură asupra Albaniei din partea Turciei.

Guvernul italian a avut prevederea de a se consulta cu toate marile Puteri şi de a se pune de acord cu Grecia.

Germania a primit numai de cât planul Italiei care a fost acceptat şi de guvernul austro-ungar, tot din îndemnul Germaniei.

Puterile Triplei Înţelegeri aŭ recunoscut în mod deschis bunul drept al Italiei şi aŭ sprijinit-o în toate demersurile sale. Ele aŭ recunoscut că Valona nu reprezintă o chestie aparte, ci o problemă care nu se poate despărţi de toate celelalte probleme adriatice cari privesc Italia.

Dar, pe când Italia afirma în mod explicit principiul italian cu privire la Valona, Grecia făcea la fel cu Epirul. Prin rezolvarea acestei probleme, raporturile italo-greceşti s'aŭ lămurit. De acest lucru, trebue să ne bucurăm, căci astăzi se ivesc noui şi mari probleme politice, cari vor găsi alături Italia şi Grecia, în spre folosul comun.

O înţelegere însă între Italia şi Grecia nu poate să fie statornică şi rodituare dacă Grecia nu se va pătrunde de această necesitate, ca coastele Albaniei, dela Valona şi până la capul Stylos să nu fie nici ale Greciei şi nici ale vre-unei alte Puteri, mare saŭ mică. (A. T. I.)

Musulmanii din Cypru şi guvernul englez

Roma, 27 (sosită 28). — **Un comunicat al ambasadei engleze din localitate anunţă, că locuitorii musulmani din insula Cypru şi-aŭ arătat în chip unanim însufleţirea lor pentru cauza Mareî Britanii, şi încrederea în guvernul dela Londra care a respectat în totdeauna drepturile şi credinţa lor. (A. T. I.)**

RAZBOIUL EUROPEAN

ORDIN CATRE ARMATA GERMANA

TEATRUL RAZBOIULUI DIN CAUCAZIA

Războiul ruso-turc

Germanii în armata turcă

Berlin, 28. — *Colonelul Schoenberg a fost numit şef al statului major al armatei turceşti ce operează contra Egiptului.*

Comandantul armatei ruseşti ce operează contra Turciei

Constantinopol, 28. — **Ziarele anunţă că generalul Radko Dimitrieff a fost numit comandant al armateî ruseşti ce operează în contra Turciei.**

Comunicat turc

Constantinopol, 28. — **Comunicat al cartierului general:**

Inamicul s'a retras în Caucaz pe a doua linie de poziţiuni şi a suferit mari pierderi; am făcut numeroşi prizonieri. Ofensiva noastră continuă.

Trupele noastre cari aŭ trecut graniţa Egiptului aŭ ocupat poziţiunea Şeikzor şi fortul Elarich. Am luat dela englezi 4 tunuri de câmp şi material de telegrafie. (Corr. Bureau).

Plecarea ministrului Belgiei din Constantinopol

Constantinopol 28. — **Ministrul Belgiei a primit paşaportul său şi a plecat azi dimineaţă. Statele Unite aŭ luat asupră-le interesele belgiene. (Corr. Bureau).**

Inecarea unor transporturi turceşti

Petrograd, 28. — **Stat-majorul general al marineî comunică următoarele înecării transporturilor turce:**

Comandantul floteî ruse apropiindu-se de portul Sanguldak a trimis două vase cu torpiloare pentru a distruge clădirile şi atelierele din port; însărcinarea a fost îndeplinită cu succes. In plus loviturile ruse aŭ scufundat un vapor care era acostat. In acelaşi timp crucişătorul-cercetaş al nostru zări un transport militar plin de soldaţi care eşea la larg. Văzând că transportul se îndreptă repede spre coastă, crucişătorul deschise focul şi-l scufundă; în urmă flota eşi la larg. După puţin se zări la stânga, prin ceaţă, o coloană navală; erau două transporturi inamice, dintre cari unul „Midhatpaşa", care avea pavilion de războiŭ. Torpiloarele trimise spre a distruge cele două transporturi mai zărâră şi încă un al treilea. Cele trei transporturi încărcate cu muniţii, automobile şi aeroplane şi tunuri aŭ fost înecate. Am capturat 248 oameni, între cari mai mulţi ofiţeri germani, şi pe un ofiter de stat-major purtător de dosare. Prizonierii aŭ declarat că transporturile eraŭ destinate pentru Trebizonda. (Westnik).

Presa otomană şi operaţiunile din Egipt

Constantinopole, 28. — *Ziarele manifestă o vie bucurie pentru intrarea trupelor otomane pe teritoriul egiptean, în scopul de a pune capăt ocupaţiunii engleze care durează de la 1882 şi a restabili echilibrul pe Mediterana. Cei ce doresc stabilirea unei păci solide după războiŭ, nu pot decât să dorească isbânda Turciei — mai ales Italia care va fi scăpată de o ameninţare îndreptată din Egipt şi Bizerta, în contra Lybiei. Ziarele cred că trupele canadiene şi australiene vor fi neputincioase a apăra Egiptul contra Turciei.*

Tanin, vorbind de anexarea Ciprului, crede că aceasta va fi un act cu totul trecător din partea Angliei, care odinioară şi-a asigurat Ciprul sub pretextul unei alianţe cu turcii, spre a asigura dominaţiunea engleză pe Mediterana în contra Rusiei. (Corr. Bureau).

Situaţia turcilor în Franţa

Petrograd, 28.—*Guvernul francez a dat ordine să fie trataţi bine toţi supuşii otomani, cari locuesc pe teritoriul francez şi care, prin atitudinea lor nu pot fi făcuţi solidari cu guvernul actual al Turciei. Supuşii otomani cari locuesc în Franţa, unde aŭ o situaţie regulată, vor fi autorizaţi să-şi vadă de ocupaţiunile lor, în deplină linişte. (Westnik).*

Neutralitatea Italiei şi a României

—COMENTARII DIN BERLIN—

Roma, 27 (sosită 28). — *„Neue Geselschaft Corespondenz" publică următoarea corespondenţă din Viena:*

Până mai acum câteva săptămâni exista aci motivul de a fi destul de preocupaţi atât de purtarea Italiei cât şi de aceea a României. Se credea că ar fi existând o strânsă legătură în atitudinea celor două Puteri şi se socotea că dacă Italia s'ar mişca în potriva Austriei, cu greu s'ar putea admite că România va sta pe loc.

Dar acum a trecut punctul critic şi nici moartea Regelui Carol nu a adus vreo schimbare. Ceeace a influenţat asupra atitudinei celor două Puteri aŭ fost evenimentele din ultimul timp.

In Italia partidul socialist cu agitaţiunile sale a contribuit la menţinerea neutralităţei. In Italia de sud, unde spiritele sunt mai pacinice şi trăeşte încă amintirea campaniei libice, mai toată populaţia era pentru păstrarea păcei, numai atitudinea câtorva jurnale ca de ex. „Mattino" din Neapoli, căuta să facă curent contrarii.

Corespondenţa citează mai multe amănunte pentru a demonstra că Italia trage foloase economice apreciabile din neutralitate. (A. T. I.)

Macedoneni sosiţi la Sofia

Sofia, 28. — Un nou grup de macedoneni înrolaţi de sârbi şi prinşi de austriaci lângă Şabatz a sosit la Sofia. Ei sunt cei mai mulţi originari din districtele Ghevgheli şi Doiran şi exprimând dorinţa de a pleca în Bulgaria, aŭ fost puşi în libertate de austriaci, cari le-aŭ dat cele trebuincioase pentru drum. (Agenţia bulgară).

Ordin către armata germană

Berlin, 28.— Lokalanzeiger *află din Munich: Seful armatei VI a principelui Ruprecht de Bavaria a promulgat un ordin către armată, în care zice: Soldaţi, ochii lumii întregi sunt îndreptaţi spre voi; e vorba acum de a nu slăbi în luptele cu inamicul şi de a-l sfărâma definitiv orgoliul. Inamicul e deja obosit şi numeroşi ofiţeri şi soldaţi inamici s'aŭ predat de voe. Dar cea mai mare lovitură decisivă e apropiată. Trebue deci, să stăruiţi până la fine şi să nu scăpaţi pe inamic din dinţi. Trebue şi voim să învingem: vom învinge! (Corr. Bur.)*

Rolul marinei engleze
— Un discurs al lordului Churchill —

Londra, 28. — (Oficial). — *Intr'un discurs pronunţat la Londra, d. Churchill a zis că marina engleză, deşi având preponderenţă ca forţă şi ca număr, are un scop de împlinit mai presus de cât al inamicilor săi. Marina engleză a căutat să asigure siguranţa drumurilor comerciale şi navigaţiunea comercială a lumii contra marelui număr de primejdii noui şi de mijloace de războiŭ cari până în prezent n'aŭ fost nici odată întrebuinţate de naţiunile civilizate. O altă însărcinare a marinei engleze este de a transporta armatele până la teatrul războiului, căutând în acelaşi timp să menţie şi să apere comerţul englez în toate părţile lumii. Ea a trebuit să escorteze expediţiunile militare în scopul de a ataca şi de a lua toate coloniile germane. A fost greu a măsura de la primele faze ale războiului întreaga influenţă exercitată de către marină, dar dacă am privi vreme de 6, 9 ori 12 luni, ne-am da socoteală de rezultatele în tăcere şi trepiat săvârşite; cu toate pierderile de vase fără mare valoare şi pierderea ireparabilă de ofiţeri şi de marinari, marina engleză este relativ şi actualmente mai tare în toate ramurile, în comparaţiune cu inamicul, decât era la începutul războiului. (A. R.)*

Aeroplane germane bombardează Dunkerque

Roma, 27 (sosită 28). — **Două aeroplane germane „Taube" aŭ sburat eri deasupra oraşului Dunkerque, aruncând câte două bombe. Două aŭ explodat pe stradă, omorând trei persoane şi rănind patru. (A. T. I.)**

Kaiserul
în lagărul german din Franţa

Roma, 27 (sosită 28). — *Se telegrafiază din Berlin, că mai zilele acute, împăratul Wilhelm a fost în mijlocul trupelor sale din nord-estul Franţei. Auzind de marile pierderi suferite de unele coloane germane pe linia Nieuport-Dixmude, Kaiserul a exclamat: „Nu de pierderi trebue să ne ardă nouă, ci de victorie. Fără jertfe nu poate să fie nici o isbândă". (A. T. I.)*

Luptele din Belgia şi Franţa

Comunicat belgian

Petrograd, 28. — **Comunicatul oficial belgian zice:**

„Spre Nieuport situaţia a rămas aproape staţionară, dar cu un progres uşor din partea noastră. Linistea a fost aproape desăvârşită pe tot restul frontului, unde duşmanul mai ocupă încă câteva puncte pe ţărmul stâng al râului Yser, poziţiuni pe care le am bombardat. Artileria germană a mai bombardat Dixmude. (Westnik).

Comunicat german

Berlin, 28. — *Comunicat al cartierului general din 28 Oct.:*

Atacurile noastre lângă Ypres aŭ făcut şi eri progrese uşoare; mai mult de 300 de francezi, oameni de culoare, şi englezi, aŭ fost făcuţi prizonieri. La Sud trupele noastre aŭ înaintat. Violentele contraatacuri ale englezilor aŭ fost respinse.

In pădurea Argonne am făcut bune progrese; atacurile inamice aŭ fost uşor respinse.

In Polonia rusă, lângă Konin, cavaleria noastră a risipit un batalion rus şi a luat 500 oameni şi 8 mitraliere. (Corr. Bureau.)

Vapoare suedeze scufundate

Viena, 28. — *Societatea de asigurare „Lloyds" află din Yarmouth că un vapor suedez, care a lovit o mină, s'a scufundat; 6 marinari aŭ dispărut; ceilalţi aŭ fost salvaţi. (A. R.)*

Viena, 28. — *Din Mauslvis se telegrafiază că a sosit acolo un vapor cu echipajul unui alt vapor norvegian, care a lovit şi el o mină şi s'a scufundat. (A. R.)*

Lupte pe frontul oriental
Acţiunea austriacilor în Carpaţi

Roma, 27 (sosită 28). — **Un comunicat din Petrograd anunţă că austriacii aŭ început o mare acţiune în Carpaţi.**

Numărul total al prizonierilor ruşi în mâinile austriacilor ar fi cam de 73.000.

Nici o luptă nouă n'a avut loc pe Vistula. Ruşii continuă să urmărească trupele austro-germane. (A. T. I.)

Trupe austro-ungare au trecut Prutul

— DIN SURSA AUSTRIACA —

Budapesta, 28. — *Ziarul „Az Est" i se comunică de către corespondentul său din Cernăuţi:*

Trupele austro-ungare aŭ trecut Prutul la nord de Cernăuţi, unde aŭ reuşit să instaleze tunuri în spatele armatei ruseşti, în vreme ce infanteria austro-ungară ataca aripa duşmanului.

Ruşii, cari plănuiaŭ să atace a doua zi Cernăuţii, după o mică rezistenţă, fură siliţi să se retragă şi în această retragere intrară direct în focul tunurilor austro-ungare. După un foc de câteva ore, trupele inamice aŭ fost nimicite. Numeroşi ruşi aŭ căzut, câteva sute aŭ fost făcuţi prizonieri.

Comunicat rus

Petrograd, 28. — **Stat-majorul generalisim comunică:**

In Prusia orientală, la aripa dreaptă, inamicul care opunea o rezistenţă puternică în regiunea Lyck, a fost respins spre lacurile Mazuriei.

La Est de Neidenburg, lângă balta Nushakes, cavaleria rusă a înfrânt un detaşament german care apăra calea ferată; ea a capturat un tren şi a făcut să sară în aer două poduri de cale ferată.

La 26, cavaleria rusă a forţat o divizie de cavalerie inamică sprijinită de un batalion de vânători să se retragă spre Kalisz.

Pe drumurile ce duc la Kracovia am atins Miechow.

In Galiţia trupele noastre trec Wisloka şi ocupă Rzeszow, Dynow şi Lisko. (Westnik).

Raporturile greco-bulgare

Roma, 27 (sosită 28). — *Ministrul bulgar la Atena ar fi declarat că raporturile greco-bulgare sunt bune şi că cu timpul se poate spera într'o înţelegere între aceste două State. (A. T. I.)*

Războiul sârbo-austriac

Viena, 28. — *Se anunţă în mod oficial de pe teatrul războiului de la Sud cu data de 28:*

Lupte crâncene aŭ continuat şi eri până noaptea la poalele munţilor de pe linia Sabaţ-Loznica. câteva poziţiuni bine întărite ale inamicului aŭ fost luate cu asalt. La Sud de Cerplanina trupele noastre victorioase aŭ continuat a înainta din regiunea câştigată eri la Est de Loznica-Krupanje şi la Ljubovija. Aci de asemenea aŭ avut loc lupte crâncene cu ariergardele inamice, cari aŭ fost bătute în scurtă vreme. Printre numeroşii prizonieri se află şi colonelul Radacovic iar printre tunurile luate se află şi un mare tun modern. (Corr. Bureau).

Comunicat austriac

Viena 27 (sosită 28). — **Operaţiunile noastre în Serbia aŭ luat un curs cu totul favorabil. Pe când ofensiva noastră pe linia Sabaţ-Lesniţa a întâlnit o opunere dintre cele mai crâncene, lângă dealurile întărite din linia Loznita-Krupani-Jubvoija, luptele s'aŭ terminat după trei zile printr'un succes general. Inamicul era compus din a treia armată sârbească sub comanda generalului Starm şi din prima armată a generalului Bojovic, în total şase divizii cu un efectiv de 120.000 de oameni. Aceste două armate, după ce aŭ pierdut poziţiunile lor aparate în mod înversunat, sunt în retragere spre Valjevo.**

Trupele noastre victorioase aŭ câştigat aseară înălţimile care comandă Loznita la est, precum şi creasta principală din Sokolska-Planina, la sud-est de Krupani.

Am făcut mulţi prizonieri şi am capturat mult material de războiŭ. Amănunte lipsesc încă. (Bureau).

Lupta dela Krupanje

— DESCRIEREA UNUI ZIARIST UNGUR —

Budapesta, 28. — *Corespondentul ziarului „Az Est" pe câmpul de războiŭ sârb, trimite următoarele amănunte asupra luptei dela Krupanje:*

In timpul urmăririi duşmanului, tunurile austro-ungare aŭ bombardat neîntrerupt stâncile ce acopereaŭ pe sârbi pe înălţimea Kuliste. Blocuri mari de piatră se prăvăleau în prăpastie în mijlocul unui zgomot asurzitor. In tot cursul nopţei tunurile aŭ răspândit neîntrerupt focul lor nimicitor. Spre ziuă se auzi deodată o detunătură groaznică. Artileriştii austro-ungari reuşiseră să arunce în aer, cu ajutorul ecrasitului, o mare parte a muntelui Kuliste. Presiunea aerului, ce a urmat detunăturei, a trântit la pământ pe toţi soldaţii.

Timp de câteva minute toţi aŭ rămas ca zăpăciţi, fără să ştie ce s'a petrecut.

Nori mari de fum împedicaŭ pentru moment orice orientare. Tunurile amuţiseră. După câteva minute norii de fum se risipiră şi se putu vedea cum stânci uriaşe se prăvăleau de sus. Artileria austro-ungară redeschise focul. In acelaş timp infanteria dădu un atac violent cu baioneta, care fu repetat de trei orî.

In cele din urmă soldaţii ajunseră în vârful muntelui, de unde se vedea Krupanje.

Ororile germanilor în Belgia
— Al cincilea raport al comisiunei de anchetă —

Legaţiunea Belgiei ne trimite spre publicare al cincilea raport al comisiunei de anchetă cu privire la ororile germanilor în Belgia.

După ce recapitulează cele cuprinse în raportele precedente, noul raport dă amănunte complete asupra atrocităţilor teutone din Louvain.

Regretăm că aglomeraţia de materii nu ne permite să publicăm, în întregime, acest raport foarte convingător. Reproducem însă următorul fragment — asupra celor petrecute la Louvain — care ni se pare cel mai interesant:

„Sub ordinele şefilor soldaţii germani spărgeaŭ usile caselor şi aprindeaŭ cu ajutorul torţelor. Trăgeaŭ asupra locuitorilor cari cercau să iasă din locuinţele lor. Numeroase persoane refugiate în pivniţele lor fură arse de vii. Alţii fură atinşi de gloanţe în momentul când voiau să fugă din foc. Mulţi locuitori ai Louvainului cari isbutiseră să fugă din casele lor, scăpând prin grădini, fură conduşi pe piaţa La Station, unde zăceau întinse vreo zece cadavre civile. Cu brutalitate fură despărţiţi de femeile şi copiii lor şi jefuiţi de tot ce purtau cu ei.

Raportul nostru din 31 August, vă relata, domnule ministru, torturile fizice şi morale cari aŭ fost impuse unui grup de 75 dintre ei. Alţii în mare număr, fură duşi la gară, îngrămădiţi în vagoane de animale şi după un voiaj de 26 de ore, fără să primească hrană aŭ ajuns la Colonia.

A doua zi după sosirea lor în acest oraş, după o noapte petrecută într'o baracă de bâlciu, unde primiră puţină pâine şi apă; mulţi dintre ei fură îngrămădiţi câte unsprezece într'un compartiment, în vagoane de clasa III-a şi readuşi la Bruxelles unde aŭ ajuns Duminică 30 August într'o stare de completă epuizare. Pentru prima dată de la arestarea lor, aŭ putut să se hrănească suficient. Apoi fură duşi până la avantposturile germane dinaintea oraşului Malines şi liberaţi. Mulţi nu s'aŭ mai întors până aci.

In sfârşit alţii, în deosebi membrii clerului şi anume Monseigniorul Ladenze, rectorul universităţii şi monseigniorul de Becker, rectorul Colegiului American, fură trimişi în direcţi mea Bruxelles. Mulţi dintre ei, între alţii părintele Depierreux din compania lui Jons, fură împuşcaţi pe drum. Toţi încercară torturi propriu zise.

Femeile şi copiii rămaseră fără hrană pe piaţa La Station, tot timpul zilei de 26 August. Ei asistară la executarea a vreo 20 din concetăţenii lor, printre cari se găseau numeroşi preoţi, şi călugări cari, legaţi patru câte patru fură împuşcaţi la marginea pieţii pe trotuarul care merge dealungul proprietăţii Hamaide. De asemenea înaintea lor avu loc un simulacru de execuţie a monseigniorului Coeuraerts, vice-rectorul universităţii şi părintele Schmidt, din ordinul fraţilor pastori. Se auzi o salvă şi martorii convinşi de realitatea dramei, fură siliţi să aplaude.

Aceste femei şi copii fură lăsaţi să plece în noaptea de 26 spre 27 August."

De la Societatea „Regele Carol I"

Soc. „Regele Carol I", organizând un pios pelerinaj cu ocazia, parastasului de 40 zile de la moartea Regelui Carol I, a trimes tuturor societăţilor următoarea adresă:

Domnule Preşedinte,

In numele comitetului Central al soc. „Regele Carol I" pentru eternizarea memoriei primului Rege al României, avem onoare a vă informa că parastasul de 40 zile de la moartea Regelui Carol I, va avea loc Joi 6 Noembrie a. c. orele 11 jum. a. m. la Curtea de Arges.

Pentru a înlesni mulţumirea sufletească fiecăruî român, de a-şi fi putut îndeplini o datorie pioasă către memoria celui ce 48 de ani a fost cel mai puternic apărător al Regatului nostru, — creat de El şi ridicat în însemnatul rol ce-l deţine azi în concertul Puterilor europene. — am obţinut reducere de 50 la sută pe toate liniile C. F. R. din orice staţie, la Curtea de Arges şi înapoi, în baza cărţilor de legitimaţie trimese de noi.

Vă rugăm deci să binevoiţi a trimete şi d-voastră o delegaţie care să reprezinte societatea d-v. la acest pios pelerinaj şi a ne indica numărul persoanelor, spre a vă trimete cărţi de legitimaţie. In acelaş timp vă mai rugăm dacă aveţi drapel, să-l trimeteţi îndoliat.

Primiţi vă rog, Domnule Preşedinte, asigurarea deosebitei noastre consideraţiuni.

Comitetul

Societăţile cari din eroare n'aŭ primit adresa de mai sus, sunt rugate a socoti aceasta ca atare şi a intra în legătură cu secretariatul general al soc. „Regele Carol I" care este în str. Morilor n-rul 14. Telefon 57/13.